

361

REGEL

EN

TESTAMENT

VAN ONZEN

SERAFIJSCHEN

VADER FRANCISCUS.

S
Weert,

Boekdrukkerij van EM. SMEETS.

Vak 45

9V

ya

Bo

9 VAK

45

No. 361
~~2 B 3 7~~

REGEL

EN

TESTAMENT

VAN ONZEN

SERAFIJSCHEN

VADER FRANCISCUS.

A large, faint circular library stamp is visible in the background, partially obscured by a handwritten flourish. The stamp contains text around its perimeter, including 'BIBLIOTHEQUE' and 'MUSEUM', and a central emblem. A large, stylized handwritten flourish, resembling a capital 'G' or 'S', is written over the stamp.

Weert.

Boekdrukkerij van EM. SMEETS.

1871

Goedkeuring.

Om alle broeders in staat te stellen, dat zij, volgens het verlangen van onzen H. Vader Franciscus, den Regel en zijn Testament altijd bij zich dragen, staan wij toe dat dit boekje, waarin nog eene onderrichting over de meditatie voorkomt, gedrukt wordt.

Gegeven te Weert, in ons convent der EE. PP. Minderbroeders, op den feestdag van den H. Hieronijmus 1871.

FR. TH. PETERS,
Minister Provincialis.

REGEL
EN
TESTAMENT
VAN ONZEN
SERAFIJSCHEN
VADER FRANCISCUS.

*Bulle van zijne Heiligheid den
Paus Honorius III, op den
Regel der Minderbroeders.*

Honorius Bisschop, dienaar
der dienaren Gods, aan zijne
beminde zonen, broeder Fran-
ciscus, en de andere broeders
van de Orde der Minderbroe-
ders, heil en den Apostolischen
zegen.

De Apostolische Stoel is ge-
woon godvruchtige verzoeken
in te willigen, en de billijke
verlangens van hen, die eene

gunst vragen, welwillend te voldoen. Daarom, in den Heer beminde zonen, is het dat wij, voor uw ootmoedig gebed genegen, den Regel uwer Orde, door Paus Innocentius zaliger gedachtenis, onzen voorganger goedgekeurd, in dit schrijven vervat, door Apostolisch gezag voor u bevestigen, en door middel van dit schrift bekrachtigen, welke is als volgt:

BE

den
het
He
ho
ho
en

gel
zij
no
op
Ke
zij
Fr
ge

te
eer
wij,
ge-
de,
ger
ger
ven
zag
id-
ti-

IN DEN NAAM DES HEEREN
BEGINT DE REGEL EN HET LEVEN DER
MINDERBROEDERS.

I. Hoofdstuk.

Dit is de Regel en het Leven der Minderbroeders, te weten, het heilig Evangelie van onzen Heer Jesus Christus te onderhouden, door te leven *in gehoorzaamheid, zonder eigendom, en in reinheid.*

Broeder Franciscus belooft gehoorzaamheid en eerbied aan zijne heiligheid den Paus Honorius, en aan diens wettige opvolgers, en aan de Roomsche Kerk. En de andere broeders zijn gehouden aan Broeder Franciscus en aan zijne opvolgers te gehoorzamen.

II. Hoofdstuk.

Over hen, die dit leven willen aannemen, en hoe zij moeten ontvangen worden.

Indien er eenigen dit leven willen aannemen, en bij onze broeders gekomen zijn, zullen zij die zenden naar hunne Provinciaals, aan welke uitsluitend hét verlof om broeders aan te nemen worde verleend. De Ministers nu zullen hen naarstig onderzoeken over het Katholiek geloof, en de Sacramenten der H. Kerk. En indien zij dit alles gelooven, en van wil zijn dat getrouw te belijden, en ten einde toe standvastig te onderhouden, en zij geene huisvrouwen hebben, of als zij huisvrouwen hebben, en deze reeds in

een klooster zijn gegaan, of hun door het gezag van den bisschop van het diocees verlof hebben gegeven, nadat door haar reeds belofte van onthouding is gedaan; en de huisvrouwen van zulken leeftijd zijn, dat van haar geen vermoeden kan ontstaan; zullen zij hun het woord van 't H. Evangelie zeggen, dat zij gaan en al het hunne verkopen, en zich beijveren dat aan de armen uit te reiken. En indien zij dat niet kunnen doen is hun goede wil genoeg. En de broeders en hunne ministers moeten zich wachten bekommerd te wezen over de tijdelijke zaken van hen, opdat zij met hunne bezittingen vrij doen wat de Heer hun zal ingeven. Indien

er evenwel raad wordt gevraagd, hebben de ministers verlof van hen tot eenige godvreezende personen te zenden, om volgens den raad van dezen den armen hunne goederen uit te reiken.

Daarna geven zij hun de proefkleederen, te weten, twee tuniken zonder kapuus, en eene koord en eene broek, en eene kaproen tot aan de koord; tenzij aan dezelfde ministers iets anders volgens God somtijds goedacht. Wanneer nu het proefjaar is geëindigd, worden zij tot de gehoorzaamheid ontvangen, terwijl zij beloven dit leven altijd en den Regel te onderhouden.

En op geene wijze zal het hun geoorloofd wezen uit deze

religie te gaan, naar het bevel van zijne heiligheid den Paus; want volgens het heilig Evangelie *niemand, die zijne hand aan den ploeg geslagen heeft, en achterwaarts ziet, is geschikt voor het rijk Gods.*

En zij, die reeds gehoorzaamheid hebben beloofd, zullen éé-
nen tunik met eene kapuus hebben; en eenen anderen zonder kapuus, welke het mochten verlangen. En die door nood gedwongen worden kunnen schoenen dragen. En al de broeders zullen arm gekleed gaan, en kunnen hunne kleederen verstellen met zakken en andere lappen, met den zegen van God. En ik waarschuw en vermaan hen, niet te versmaden of te

oordeelen de menschen, die zij zachte en gekleurde kleederen zien dragen, uitgezochte spijzen en dranken zien gebruiken; maar een ieder oordeele en versmadede liever zich zelve.

III. Hoofdstuk.

Van de goddelijke dienst, en de vaste, en hoe de broeders moeten gaan door de wereld.

De klerken zullen het goddelijk officie doen naar de orde der heilige Roomsche Kerk, uitgenomen het psalterium, waaruit (*) zij breviers mogen hebben. Doch de leekebroeders zullen bidden vierentwintig Onze

(*) Uit welk officie zij breviers mogen hebben. *H. Bonaventura.*

Van dien tijd af, dat zij breviers kunnen hebben. *Willk. Smits.*

Vader voor de metten; voor de lauden vijf; voor de prime, de tert, de sekst, de none, voor elke van deze uren zeven; maar voor de vespers twaalf; voor de completen zeven; en zij zullen bidden voor de overledenen. En zij moeten vasten van af het feest van Allerheiligen tot aan de geboorte des Heeren. Doch de heilige veertigdaagse vaste, die begint van Driekoningen, tot veertig achtereenvolgende dagen, welke de Heer door zijn heilige vaste heeft geheiligt, die deze vrijwillig vasten, zullen gezegend zijn van den Heer; en dieniet willen, zullen niet verbonden zijn; maar de andere tot aan de verrijzenis des Heeren moeten zij

vasten. Op andere tijden echter zullen zij niet gehouden zijn te vasten, tenzij des Vrijdags. Doch wanneer het duidelijk is dat er noodzakelijkheid bestaat, zullen de broeders niet tot lichaamlijke vaste verbonden zijn. Doch ik raad, vermaan en bid mijne broeders in Jesus-Christus onzen Heer, dat, als ze door de wereld gaan, zij niet twisten, noch strijden met woorden, noch anderen oordeelen; maar dat ze toegevend, vreedzaam, en zedig, zachtmoedig en ootmoedig zijn, allen fatsoenlijk toesprekende, gelijk het betaamt. En zij mogen niet te paard rijden, tenzij het duidelijk is, dat zij door nood of ziekte worden gedwongen. In welk huis

echter
zijn te
Doch
dat er
, zul-
ot li-
n zijn.
en bid
ristus
oor de
isten,
orden,
maar
zaam,
a oot-
enlijk
t be-
iet te
delijk
ziekte
k huis

ook dat zij binnen gaan, zullen
zij eerst zeggen: Vrede zij dezen
huize. En volgens het heilig Evan-
gelie, zal het hun toegestaan
wezen van alle spijsen, die
hun worden voorgezet, te eten.

IV. Hoofdstuk.

*Dat de broeders geen geld
mogen ontvangen.*

Ik geef een streng gebod aan
alle broeders, dat zij op geene
wijze penningen of geld ontvan-
gen, door zich, of door een tus-
schen gezetten persoon. Echter
voor de behoeften der zieken,
en om andere broeders te klee-
den, zullen, door geestelijke
vrienden, de ministers alleen
en de custoden naarstige zorg
dragen, volgens de plaats en en
tijden, en koude landstrekten,

gelijk zij het voor de noodzake-
heid dienstig oordeelen; altijd
behoudens dit, dat zij, zoo als
gezegd is, geen penningen of
geld ontvangen.

V. Hoofdstuk.

Over de wijze van arbeiden

Die broeders, aan welke de
Heer de genade van te arbeiden
heeft gegeven, moeten trouw
en met devotie arbeiden, zoo
dat, terwijl de ledigheid, de vij-
andin der ziel, is uitgesloten,
zij den geest des heiligen ge-
beds en van devotie niet uit-
dooven, welken de overige
tijdelijke zaken moeten die-
nen. Doch van den loon des
arbeids mogen zij voor zich en
hunne broeders de nooddrift
des lichaams ontvangen, uitge-

noodzake-
en; altijd
j, zoo als
ningen of

arbeiden

welke de
e arbeiden
en trouw
eiden, zoo
eid, de vij-
tgesloten,
iligen ge-
niet uit-
e overige
oeten die-
loon des
or zich en
nooddrift
en, uitge-

zonderd penningen of geld, en
dat ootmoedig, zoo als het die-
naren Gods, en hen, die naar
de heiligste armoede streven
betaamt.

VI. Hoofdstuk.

*Dat de broeders zich niets mogen
toeëigenen, en over het vragen
van aalmoezen, en van
de zieke broeders.*

De broeders zullen zich niets
toeëigenen, noch huis, noch
plaats, noch iets hoegenaamd
Maar als vreemdelingen en pel-
grims in deze wereld, zullen zij
in armoede en ootmoedigheid
den Heer dienende, met betrou-
wen om een aalmoes gaan.
En zij moeten niet beschaamd
worden; vermits de Heer zich

voor ons heeft arm gemaakt in deze wereld. Dit is die verhevenheid der hoogste armoede, die u mijne allerliefste broeders, erfgenamen en koningen van het rijk der hemelen ingesteld, arm aan goederen gemaakt, maar door deugden heeft veredeld. Deze zij uw deel, die naar het land der levenden geleidt. En terwijl gij u gansche-lijk hecht aan haar, zeer geliefde broeders, moet gij om den naam onzes Heeren Jesus Christus, in der eeuwigheid onder den hemel niets anders willen hebben. En waar ook de broeders zijn en elkander vinden, moeten zij zich huisgenoten onder elkander toonen, en de een moet den anderen gerust zijnen

nood te kennen geven. Want, indien eene moeder haren lichamelijken Zoon voedt en bemint, met hoeveel meer zorg moet men dan zijnen geestelijken broeder beminnen en voeden? En indien iemand hunner in eene ziekte mocht gevallen zijn, dan moeten de andere broeders hem dienen, zoo als zij zouden willen dat men hen diende.

VII. Hoofdstuk.

Van de penitentie, welke men de broeders, die zondigen, moet opleggen.

Indien eenigen der broeders, door verleiding des vijands doodelijk hebben gezondigd, dan zullen, voor die zonden, over

welke onder de broeders zal verordend zijn, dat men enkel tot de Provinciale Ministers moet gaan, de voorzeide broeders tot hen gaan zoodra zij kunnen zonder uitstel. Doch de Ministers zelve zullen, indien zij priester zijn, hun met barmhartigheid penitentie opleggen. Doch indien zij geen priester zijn, zullen zij ze doen opleggen door andere priesters der orde, gelijk het voor hen volgens God het best dienstig zal schijnen. En zij moeten zich wachten vergramd en gestoord te worden om iemands zonde, wjl toorn en verstooring in hen en in de anderen de liefde verhinderen.

VIII. Hoofdstuk.

*Over het kiezen van den Generalen
Minister dezer broederschap,
en het kapittel van
Pinksteren.*

Alle broeders zullen gehouden zijn eenen van de broeders dezer Religie altijd te hebben voor hunnen Generaal, en die naar der geheele broederschap, en zullen gehouden wezen aan hem stipt te gehoorzamen. Bij wiens aftreden de kiezing zijns opvolgers zal geschieden door de Provinciale Ministers en de Custoden in het kapittel van Pinksteren, in hetwelk de Provinciaals zullen gehouden zijn altijd te samen te komen, waar het ook door den Generaal zal vastgesteld wezen; en dit eens

om de drie jaren, of op eenen anderen termijn langer of korter, gelijk het door den voorzeiden Minister zal verordend zijn. En indien het aan al de Provinciaals en Custoden immer mocht blijken, dat de voorzeide Minister niet genoeg ware voor de dienst en het algemeene nut der broeders, dan zullen de voorzeide broeders, aan welke de kiezing is opgedragen, gehouden wezen in den Naam des Heeren zich eenen anderen tot Overste te kiezen. Doch na het kapittel van Pinksteren kunnen de Ministers en de Custoden elk afzonderlijk, indien zij willen, en het hun geraden zal voorkomen, datzelfde jaar in hunne custodieën een-

maal hunne broeders tot het kapittel te samen roepen.

IX. Hoofdstuk.

Van de predikanten.

De broeders zullen niet preken in 't Bisdom van eenigen Bisschop, wanneer het hun door hem zal verboden zijn. En volstrekt niemand der broeders mag zich verstouten voor het volk te preken, of hij moet van den Generaal dezer broederschap geëxamineerd en goedgekeurd wezen, en van hem den last van te preken hebben ontvangen. Ik vermaan eveneens en wek dezelfde broeders op, dat in de predikatie, die zij houden, hunne uitdrukkingen goed bestudeerd en zuiver zijn, tot nut en stichting des volks, door hun

te verkondigen de ondeugden en de deugden, de pijn en de glorie met korte woorden, omdat de Heer zijn woord kort heeft gemaakt op de aarde.

X. Hoofdstuk.

*Van de vermaning en bestraf-
fing der broeders.*

De broeders, die Ministers zijn en dienaren der andere broeders, zullen visitatie houden en hunne broeders vermanen, hen ootmoedig en liefderijk bestraffen, hun niets bevelende, dat tegen hun geweten en onzen Regel is. Doch de broeders die onderdanen zijn zullen zich herinneren, dat zij om God hunnen eigen wil hebben verzaakt. Daarom geef ik hun een streng gebod, dat zij

aan hunne Ministers gehoorzaamen in alle zaken, die zij den Heer hebben beloofd te onderhouden, en niet strijdig zijn tegen hun geweten en onzen Regel. En waar ook broeders zijn, die wisten en begrepen dat zij den Regel niet volgens den geest konden onderhouden, die moeten en kunnen tot hunne Ministers hunnen toevlucht nemen. Doch de Ministers zullen hen liefderijk en welwillend ontvangen, en zoo groote gemeenzaamheid toonen jegens hen, dat zij bij hen kunnen spreken en doen even als heeren bij hunne knechten. Want zoo moet het zijn, dat de Ministers dienaren zijn van alle broeders. Doch ik raad en vermaan in den Heer Jesus

Christus, dat de broeders zich wachten voor allen hoogmoed, ijdele glorie, nijd, gierigheid, zorg en bekommering dezer wereld, kwaadspreken en morren. En zij, die niet geleerd zijn, zullen niet bezorgd wezen om te leeren, maar zij moeten bedacht zijn om, hetgeen zij boven alle dingen moeten begeeren, den geest des Heeren te hebben, en diens heilige werking; altijd God te bidden met een rein hart, en ootmoedigheid en verdueligheid te hebben in vervolging en krankheid, en diegenen te beminnen, welke ons vervolgen, berispen en straffen: want de Heer zegt:

„Hebt uwe vijanden lief, en bidt voor hen die u vervolgen en belas-

teren. Zalig zijn die vervolging lijden om de rechtvaardigheid, want hunner is het rijk der hemelen. Doch wie volhard zal hebben ten einde toe, die zal zalig worden."

XI. Hoofdstuk.

Dat de broeders geen vrouwenkloosters mogen binnengaan.

Ik geef alle broeders een streng gebod, dat zij geenen verdachten omgang of samenspraak met vrouwen houden. En dat zij geene vrouwenkloosters binnengaan, uitgenomen diegenen, aan welke door den Apostolischen Stoel bijzondere vergunning is verleend. Ook mogen zij niet peter worden van mannen of vrouwen, opdat door deze oorzaak onder de broeders of van de broeders

Christus, dat de broeders zich wachten voor allen hoogmoed, ijdele glorie, nijd, gierigheid, zorg en bekommering dezer wereld, kwaadspreken en morren. En zij, die niet geleerd zijn, zullen niet bezorgd wezen om te leeren, maar zij moeten bedacht zijn om, hetgeen zij boven alle dingen moeten begeeren, den geest des Heeren te hebben, en diens heilige werking; altijd God te bidden met een rein hart, en ootmoedigheid en verdueligheid te hebben in vervolging en krankheid, en diegenen te beminnen, welke ons vervolgen, berispen en straffen: want de Heer zegt:

„Hebt uwe vijanden lief, en bidt voor hen die u vervolgen en belas-

*teren. Zalig zijn die vervolging lijd-
den om de rechtvaardigheid, want
hunner is het rijk der hemelen.
Doch wie volhard zal hebben ten
einde toe, die zal zalig worden."*

XI. Hoofdstuk.

*Dat de broeders geen vrouwen-
kloosters mogen binnengaan.*

Ik geef alle broeders een streng gebod, dat zij geenen verdachten omgang of samenspraak met vrouwen houden. En dat zij geene vrouwenkloosters binnengaan, uitgenomen diegenen, aan welke door den Apostolischen Stoel bijzondere vergunning is verleend. Ook mogen zij niet peter worden van mannen of vrouwen, opdat door deze oorzaak onder de broeders of van de broeders

geen schandaal kome.

XII. Hoofdstuk.

Van hen, die onder de Saracenen en andere ongeloovigen gaan.

Wie ook van de broeders, door goddelijke ingeving, onder de Saracenen en andere ongeloovigen willen gaan, die zullen daarvoor verlof vragen aan hunne Provinciaals. Doch de Ministers zullen niemand verlof geven van te gaan dan aan hen, die zij bekwaam oordeelen voor de zending. Hierbij leg ik den Ministers op gehoorzaamheid op, dat zij van zijne Heiligheid den Paus éénen van de Cardinalen der heilige Roomsche Kerk vragen, om Bestuurder, Beschermer en Ver-

beteraar dezer Broederschap te wezen, opdat wij ten allen tijde onderdanig en onderworpen aan de voeten van diezelfde heilige Roomsche Kerk, standvastig in het katholiek geloof, de armoede en de ootmoedigheid, en het heilig Evangelie van onzen Heer Jesus Christus, dat wij vastelijk hebben beloofd, mogen onderhouden.

**EINDIGT DE REGEL EN HET LEVEN
DER MINDERBROEDERS.**

**Volgt de bevestiging van
den regel.**

Het zal dan volstrekt aan niemand der menschen geoorloofd zijn dit schrift onzer bevestiging krachteloos te maken, of door vermetele stoutheid

daar iets tegen in te brengen. Indien echter iemand zich mocht vermeten dit te wagen, die moet weten dat hij de gramschap van God Almachtig, en van de HH. Petrus en Paulus, zijne Apostelen zal inloopen.

Gegeven bij Sint Jan van Lateranen, den negenentwintigsten November, het achtste jaar van ons opperpriesterschap.

T E S T A M E N T

VAN ONZEN H. VADER FRANCISCUS.

De Heer heeft mij Broeder Franciscus verleend op deze wijze te beginnen met boetvaardigheid te doen: toen ik in zonden was, kwam het mij voor dat ik eenen al te grooten af-

keer gevoelde bij het zien van melaatschen; maar de Heer zelf heeft mij onder hen geleid, en ik heb hun barmhartigheid bewezen. En hetgeen mij bitter scheen, toen ik mij van hen verwijderde, is voor mij in zoetheid der ziel en des lichaams veranderd.

En daarna heb ik een weinig nagedacht en de wereld verlaten. En de Heer heeft mij zoodanig geloof gegeven in de kerken, dat ik aldus eenvoudig aanbad en zeide: Wij aanbidden u allerheiligste Heer Jesus Christus, hier en in alle kerken, die op de gansche aarde zijn, en zegenen u, omdat gij door uw heilig kruis de wereld hebt verlost. En daarna heeft de Heer

mij een zoo groot betrouwen gegeven op de priesters, die volgens de heilige Roomsche Kerk leven, om den stand, dien zij bekleeden, dat ik, als zij mij ook vervolgden, weder tot hen mijnen toevlucht wil nemen. En indien ik zoo groote wijsheid bezat, als Salomon heeft gehad, en arme seculiere priesters aantrof, toch zou ik in die parochieën daar zij wonen niet willen preken tegen hunnen wil. En hen, en alle andere wil ik ontzien, beminnen en eeren als mijne heeren. En ik wil in hen geenen misslag opmerken, dewijl ik den Zoon Gods in hen onderken en het mijne heeren zijn. En dat doe ik hierom, dewijl ik in deze wereld met mijne lichame-

lijke oogen niets zie van den allerhoogsten Zoon Gods zelve, dan zijn allerheiligst lichaam en bloed, dat zij consacreeren, en zij alleen aan anderen uitreiken. En deze allerheiligste geheimen wil ik boven alle zaken geëerd en geacht, en op kostbare plaatsen geplaatst hebben. En waar ik zijne allerheiligste namen en woorden op onbetamelijke plaatsen vind, die wil ik opnemen, en ik wil dat ze opgenomen, en op eene fatsoenlijke plaats gelegd worden. En alle godgeleerden en hen, die ons het allerheiligste woord Gods verkondigen, moeten wij eeren en achten als personen, die ons door hunne bediening den geest en het leven schenken.

mij een zoo groot betrouwen gegeven op de priesters, die volgens de heilige Roomsche Kerk leven, om den stand, dien zij bekleeden, dat ik, als zij mij ook vervolgden, weder tot hen mijnen toevlucht wil nemen. En indien ik zoo groote wijsheid bezat, als Salomon heeft gehad, en arme seculiere priesters aantrof, toch zou ik in die parochieën daar zij wonen niet willen preken tegen hunnen wil. En hen, en alle andere wil ik ontzien, beminnen en eeren als mijne heeren. En ik wil in hen geenen misslag opmerken, dewijl ik den Zoon Gods in hen onderken en het mijne heeren zijn. En dat doe ik hierom, dewijl ik in deze wereld met mijne lichame-

etrouwen
s, die vol-
che Kerk
dien zij
s zij mij
tot hen
nemen.
e wijsheid
eft gehad,
ters aan-
die paro-
niet wil-
nnen wil.
re wil ik
eeren als
vil in hen
ten, dewijl
en onder-
n zijn. En
wjl ik in
e lichame-

lijke oogen niets zie van den
allerhoogsten Zoon Gods zelve,
dan zijn allerheiligst lichaam en
bloed, dat zij consacreeren, en
zij alleen aan anderen uitrei-
ken. En deze allerheiligste ge-
heimen wil ik boven alle zaken
geëerd en geacht, en op kost-
bare plaatsen geplaatst hebben.
En waar ik zijne allerheiligste
namen en woorden op onbeta-
melijke plaatsen vind, die wil ik
opnemen, en ik wil dat ze opge-
nomen, en op eene fatsoenlijke
plaats gelegd worden. En alle
godgeleerden en hen, die ons
het allerheiligste woord Gods
verkondigen, moeten wij eeren
en achten als personen, die ons
door hunne bediening den geest
en het leven schenken.

En nadat de Heer mij eenige broeders had gegeven, was er niemand die mij toonde wat ik moest doen; maar de Alleroogste zelf heeft mij veropenbaard, dat ik moest leven volgens het heilig Evangelie: en ik heb het met korte en eenvoudige woorden laten schrijven, en Zijne Heiligheid de Paus heeft het voor mij bevestigd. En zij die kwamen om dit leven te omhelzen, gaven alles, wat zij konden hebben, aan de armen. En wij waren tevreden met éénen tunik, binnen en buiten gelapt, voor hen, die zulks wilden, met eene koord en broek, en wij verlangden niets meer te hebben.

Wij klerken deden het officie volgens de andere klerken; de

leeken baden het *Onze Vader*. En wij bleven gaarne in arme en verlatene kerken: en wij waren ongeleerd, en aan alle menschen onderworpen. En ik arbeidde met mijne eigene handen, en ik wil arbeiden, en het is mijn vaste wil dat al mijne andere broeders zoodanigen arbeid verrichten, die een fatsoenlijk mensch past; en die de kennis niet hebben, zullen het leeren: niet uit begeerte om arbeidsloon te ontvangen, maar om het goede voorbeeld, en om de ledigheid te verdrijven.

En wanneer ons de arbeidsloon niet werd gegeven, gingen wij weder tot de tafel des Heeren, met van deur tot deur eene aalmoes te vragen. De Heer

heeft mij geopenbaard dat ik dezen groet zoude gebruiken: „De Heer geve u zijnen vrede!”

En de broeders moeten zich zorgvuldig wachten van kerken, en alle andere zaken, die voor hen gemaakt worden, aan te nemen, of zij moesten zoodanig wezen, als het onze heilige armoede betaamt, die wij in den regel hebben beloofd te onderhouden, terwijl zij altijd daar wonen als vreemdelingen en pelgrims. Ik geef aan alle broeders een streng gebod op gehoorzaamheid dat waar zij ook zijn, zij het niet wagen eenen brief te verzoeken in het Hof van Rome, noch door zich zelve noch door tusschenkomst van iemand anders, noch voor eene kerk, noch

voor eene andere plaats, noch onder den schijn van te preken, noch om vervolging hunner lichamen; maar wanneer zij ergens niet mochten ontvangen worden, laten zij dan vluchten naar een ander land, om daar boetvaardigheid te doen met den zegen van God.

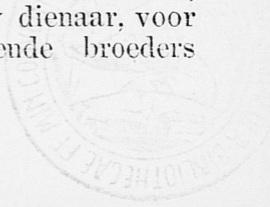
En het is mijn vaste wil te gehoorzamen aan den Minister Generaal dezer broederschap, en aan dien Gardiaan, welken hij zal goedvinden mij te geven. En ik wil zoo gevangen wezen in zijne handen, dat ik niet kan gaan of doen tegen zijnen wil, want het is mijn heer.

En ofschoon ik eenvoudig en krank ben, toch wil ik altijd eenen klerk hebben, om met

mij het officie te doen, gelijk het in den regel staat. En alle andere broeders zijn gehouden aan hunne gardiaans te gehoorzamen; en het officie te doen volgens den Regel. En indien er eenigen gevonden werden, die het officie niet deden volgens den Regel, en het op eene andere wijze wilden veranderen, of niet katholiek waren, dan zijn alle broeders, waar zij ook zijn, op gehoorzaamheid verplicht, waar zij iemand van dien aard mochten gevonden hebben, hem bij den naasten custos van die plaats, waar zij hem gevonden hebben, te brengen. En de custos is stipt gehouden op gehoorzaamheid hem streng te bewaken, even als eenen gevan-

gene, dag en nacht, zoodat hij aan zijne handen niet kan ontkomen, tot dat hij zelf hem overgeeft in handen van zijnen Minister. En de Minister is streng gehouden op gehoorzaamheid hem te zenden met zulke broeders, die hem dag en nacht bewaken als eenen gevangene, tot dat zij hem voor den heer van Ostiën brengen, die heer, beschermer en verbeteraar dezer broederschap is.

En de broeders moeten niet zeggen: dit is een ander regel; want het is eene herinnering, eene vermaning, en eene aansporing, en mijn testament, hetwelk ik broeder Franciscus, uw kleine en uw dienaar, voor u mijne gezegende broeders

maak, opdat wij den regel, dien wij den Heer hebben beloofd, beter katholiek mogen onderhouden.

En de Minister Generaal, en alle andere Ministers en custoden zijn op gehoorzaamheid gehouden, aan deze woorden niets toe te voegen, of er iets van af te doen; en zij zullen dit schrift altijd bij zich hebben, benevens den regel. En in alle kapittels die zij houden, zullen zij, wanneer zij den regel lezen, ook deze woorden lezen.

En aan al mijne broeders klerken en leeken geef ik een streng gebod op gehoorzaamheid, dat zij geene (verkeerde) uitleggingen maken op den Regal, noch op deze woorden,

door te zeggen: het moet zoo verstaan worden: maar gelijk de Heer mij heeft gegeven den regel en deze woorden eenvoudig en zuiver voor te zeggen en te laten schrijven; zoo ook zult gij ze eenvoudig en zuiver zonder uitlegging verstaan, en met eene heilige beoefening ten einde toe onderhouden.

En al wie deze dingen zal onderhouden hebben, die worde in den hemel met zegen vervuld door den Allerhoogsten hemelschen Vader, en op de aarde met zegen vervuld door zijnen beminden Zoon, door den allerheiligsten Geest den vertrooster, en alle krachten der hemelen en alle heili-

gen. En ik Broeder Franciscus, uw kleine en uw dienaar in den Heer, bevestig u, zooveel ik maar vermag, binnen en buiten dezen allerheiligsten zegen. Amen.

EINDIGT HET TESTAMENT

VAN ONZEN ALLERZALIGSTEN

VADER FRANCISCUS.

Gulde vermaning van onzen Heiligen Vader Franciscus.

O allerliefste broeders, en in eeuwigheid gezegende kinderen, hoort mij, hoort de stem uws vaders :

Groote dingen hebben wij beloofd :

Grootere zijn ons beloofd.

Volbrengen wij onze belofte :

Verzuchten wij naar het be-
loofde.

Het genoeg is kort:

De pijn eeuwig.

Het lijden is klein:

De glorie oneindig.

Velen zijn geroepen:

Weinigen uitverkoren.

Van alles onvangen wij ver-
gelding.

En tegen hen, die iets tegen
de zuiverheid van den Regel
invoeren, en deze Orde (wier
voornaamste sieraad de belof-
te van armoede is) met het
stof der aardische zaken dur-
ven besmetten en haar ver-
slappen, en vooral tegen hen,
die anderen door hun kwaad
voorbeeld ergernis geven, heeft
onze H. Vader Franciscus de

verschrikkelijke vervloeking van God en de zijne uitgesproken, zeggende: Dat zij van U, o allerheiligste Vader en van geheel het hemelse hof en van mij, armen mensch, vervloekt zijn, die door hun slecht voorbeeld datgene verwoesten en vernietigen, wat Gij door heilige broeders dezer Orde gesticht hebt, en niet ophoudt te stichten.

LIJST DER GEBODEN.

De eerste grondslag, waar onze staat op rust, is het onderhouden der Evangelische raden, die in den regel uitgedrukt staan; en op die wijze, gelijk ze daarin geplaatst zijn. (Hugo, I Hoofdst. des regels.)

1. *Gebod.* De geheele Orde zal gehouden zijn gehoorzaamheid en eerbied te betoonen aan zijne Heiligheid den Paus, en aan de Roomsche Kerk.

2. De broeders zullen op generlei wijze penningen of geld ontvangen.

3. De broeders zullen hunne ministers gehoorzamen in alles, wat zij den Heer beloofd hebben te onderhouden.

4. De broeders zullen geene verdachte gemeenschap hebben met vrouwen.

5. Zij zullen geene vrouwenkloosters binnengaan.

6. Zij zullen geen peter worden van mannen of vrouwen.

7. De Ministers zullen éénen van de Cardinalen der heilige

Rooomsche Kerk vragen, om bestuurder, beschermer en verbeteraar dezer broederschap te wezen.

8. Op geene wijze zal het de broeders geoorloofd zijn uit deze Religie te gaan.

9. De broeders zullen zich niets toeëigenen.

10. De broeders zullen gehouden zijn tot hunne Provinciale Ministers te gaan voor de opgehoudene zonden.

11. De broeders zullen éénen van de broeders dezer Religie voor Generalen Minister hebben.

12. De Ministers en de Custoden zullen gehouden zijn te samen te komen in het Generaal Capittel, voor de kie-

zing van den opvolger van den
Generaal.

13. Indien het aan al de
Provinciaals en Custoden im-
mer mocht blijken, dat de
voorzeyde Minister niet genoeg
ware, dan zullen zij eenen an-
deren moeten kiezen.

14. De broeders zullen éénen
tunik hebben met eene kapuus,
en eenen anderen zonder ka-
puus, die het verlangen.

15. Alleen zij, die door
nood gedwongen worden, kun-
nen schoenen dragen.

16. Zij zullen arm gekleed
gaan.

17. De klerken zullen het
goddelijk officie doen volgens
de orde der heilige Roomsche
Kerk, en de leeken bidden het

Onze Vader.

18. De broeders zullen vasten van Allerheiligen tot Kermis, de heilige veertigdaagsche vaste der Verrijzenis, en op de vrijdagen van het gansche jaar.

19. Zij zullen niet te paard rijden, tenzij het duidelijk is, dat zij door nood of ziekte gedwongen worden.

20. De Ministers en de Custoden zullen naarstig zorg dragen voor de behoeften der zieken, en om andere broeders te kleeden.

21. De broeders zullen hunne zieke medebroeders dienen.

22. De broeders zullen niet preken in 't Bisdome van eenigen Bisschop, wanneer het hun door hem mocht verboden zijn.

za
vo
de
sch
zij
da
der
die
ne
ne
sta
de
we
de
van
wa
wa

23. Niemand der broeders zal zich verstouten voor het volk te preken, of hij moet van den Generaal dezer broederschap goedgekeurd wezen.

24. Waar ook de broeders zijn, die wisten en begrepen, dat zij den Regel niet volgens den geest konden onderhouden, die kunnen en moeten tot hunne Ministers hunnen toevlucht nemen.

25. Alles wat in den Regel staat, en betrekking heeft op de vorm van het habijt, zoo- wel van de Novicen, als van de Geprofesten, en op de wijze van aannemen en professen; waarin vele verplichtende voorwaarden begrepen zijn.

De hand der kloosterlingen.

(H. Bonav).

1. **WAARTOE ZIJT GIJ GEKOMEN?**
Niet om mijnen wil te doen; maar om mijne hartstochten te overwinnen; om het heilig Kruis op te nemen, en om van dag tot dag voortgang te doen.

2. **WAT GAAT HET U AAN?** Gij ziet gebreken: wat gaat het het u aan? Gij die staat, zorg dat gij niet valt; let op u zelve, ken u zelve, en volgt den zachtmoedigen Jesus.

3. **HET IS MIJNE SCHULD.** Indien gij begeert beminnelijk te wezen, beken gedurig uwe schuld. Gij zijt een zondaar, zeg ootmoedig: ik ben een onnuttige dienaar.

4. **GEWILLIG (volgaarne).** Al-

les wat gij doet, doe het gewillig, getrouw gehoorzamende aan God en aan de menschen, en niet de oogen dienende.

5. GOD DANK! Loof God altijd in al wat voorvalt; in alles, hetzij goed of kwaad, heb alleenlijk dat einde voor oogen.

Onderrichting over de meditatie, volgens den

H. Franciscus de Sales.

I. Hoofdstuk.

Noodzakelijkheid des gebeds.

1. Niets verlicht zoo zeer ons verstand in zijne onwetendheden en onzen wil in zijne bedorvene driften, als het gebed; immers het bestraalt ons verstand door eene goddelijke klaarheid, en het ontsteekt on-

zen wil door eene hemelsche liefde. Het gebed is als een gezegend water, hetwelk onze goede genegenheden doet aangroeijen en vruchten dragen, dat onze ziel van hare onvolmaaktheden reinigt en ons hart van zijne ongeregelde driften geneest.

2. Maar bovenal raad ik u aan het inwendig gebed, en het godvruchtig overdenken van het leven en lijden onzes Zaligmakers. Daardoor zal uwe ziel met Hem vervuld worden, en zult gij uwe handelwijze naar de zijne schikken. Hij is het licht der wereld, vervolgens moeten wij in, door en om hem verlicht worden: Hij is de gewenschte boom, onder wiens

schaduw wij ons moeten verfrisschen; Hij is de levende bron van Jacob, om onze vlekken af te wasschen. Eindelijk, zoo als de kinderen, door het dikwijls aanhooren, allengkens hunne moedertaal leeren spreken, aldus zullen wij ook, met de goddelijke hulp door het overdenken zijner woorden, werken en genegenheden, leeren spreken zoo als Hij. Geloof mij, Philothea, doe dit, en houd u daaraan; want er is geene andere deur om tot God den Vader te geraken, dan zijn Zoon. Even als het glas van eenen spiegel niet zou weêrschijnen, zoo het van de achterzijde niet met kwik en lood bedekt werd, alzoo zouden wij ook niet naar behooren

in deze wereld de Godheid kunnen beschouwen, indien zij in onzen Zaligmaker met zijne heilige menschheid niet ware vereenigd geweest, wiens leven en dood het aangenaamste, het zoetste, het nuttigste en bekwaamste voorwerp onzer overdenking wezen moet.

Het is niet zonder reden, dat de Zaligmaker zich zelf noemt het brood, hetwelk van den hemel nedergedaald is; want gelijk het brood met alle toespis gegeten wordt, alzoo moet ook onze Zaligmaker in al onze gebeden en werken aandachtig overwogen, aangemerkt, en gezocht worden.

II. Hoofdstuk.

Beknopt onderwijs om wel te overdenken en vooreerst om zich in Gods tegenwoordigheid te stellen, hetwelk het eerste deel der voorbereiding tot het inwendig gebed is.

Welligt weet gij nog niet genoegzaam, o Philothea; hoe gij inwendig moet bidden; want het is bejammerenswaardig dat heden weinig menschen daar kennis van hebben. Ik zal het u dan met korte woorden gaan uitleggen, omdat gij daarna, door het lezen van verscheidene schoone boeken, daarover geschreven, nog grondiger over deze stof moogt onderwezen worden. Ik begin dan met de voorbereiding, die in twee dee-

len bestaat, waarvan het eerste is: zich in Gods tegenwoordigheid te stellen; en het tweede: zijne goddelijke hulp aan te roepen. Om u in Gods tegenwoordigheid te stellen, schrijf ik u hier vier middelen voor, waarvan gij u aandachtig in het begin kunt bedienen.

Het eerste middel is te overdenken, dat God in alles en alom tegenwoordig is, zoo dat er noch plaats, noch zaak ter wereld bedacht kan worden, of Hij is er te vinden; want even als de vogelen, waar zij ook vliegen, overal lucht ontmoeten, alzoo vinden wij ook overal God bij ons. Elk een weet dit wel, maar elk een bevroed deze waarheid niet. Al is het dat de blinden,

al
ni
na
m
zi
o
in
h
bi
la
ta
G
h
w
ge
ge
ze
w
h
al
o

als zij bij eenen koning zijn, hem niet zien, laten zij echter niet na hem eerbied te bewijzen; maar het is ook waar, dat, gelijk zij den koning niet zien, zij zich ook ligtelijk inbeelden, dat zij in des konings tegenwoordigheid niet zijn, en aldus dien eerbied niet blijven behouden. He-
laas! wij zien God niet, die nogtans bij ons is, en hoewel het Geloof ons van zijne aanwezigheid overtuigt, laten wij die waarheid uit de gedachten vliegen, omdat wij Hem met de oogen niet zien, en wij leven derwijze, alsof God zeer verre van ons was; immers als men op die waarheid niet denkt, is het zoo veel alsof men deze niet wist. Daarom moeten wij altijd vóór het

gebed Gods tegenwoordigheid in onze ziel hernieuwen. Dit deed David, als hij uitriep: *klim ik in den hemel, o mijn God! gij zijt daar: en daal ik tot in de hel, gij zijt daar ook.* (1) Wij mogen ons ook zeer wel bedienen van Jacobs woorden, die, na de geheimzinnige ladder gezien te hebben, aldus riep: *Ach, hoe ver-vaarlijk is deze plaats! voorwaar, de Heer is hier en ik wist het niet.* (2) Hij wilde zeggen, dat hij daarop niet dacht; want hem was genoeg bewust, dat God in alles en overal tegenwoordig is. Als gij u dan tot het gebed begeeft, moet gij uit ganscher harte zeggen: o mijne ziel! God is

(1) Psalm 133. 8.

(2) Gen. 28. 17.

waarlijk hier tegenwoordig.

Het tweede middel, om zich in Gods heilige tegenwoordigheid te stellen, is te overdenken, niet alleen dat God in die plaats is, waar gij zijt, maar dat Hij ook op eene bijzondere wijs in uw hart, en in het binnenste van uwen geest is, die Hij door zijne goddelijke tegenwoordigheid levend maakt. Want Hij is daar, als zijnde het leven van uw hart en de geest van uwen geest. Gelijk de ziel, door geheel het lichaam verspreid, in alle ledematen gevonden wordt, en zich nogtans op eene bijzondere wijs in het hart ophoudt, alzoo ook is God, al is Hij overal, nogtans bijzonderlijk in onzen geest; en daar-

om noemt Hem David *den God van zijn hart*, (3) en de Apostel Paulus zegt: *Dat wij in Hem leven, ons in Hem bewegen en in Hem het leven hebben.* (4) Gij zult dan door het overdenken dezer waarheid in uw hart eenen grooten eerbied verwekken tot God, die aldaar zoo innerlijk tegenwoordig is.

Het derde middel is, uwe oogen te slaan op onzen Zaligmaker, die uit den hemel in zijn menschelijk wezen alle menschen der wereld aanschouwt, maar voornamelijk de Christenen, die zijne kinderen zijn; en nog bovenal die, welke bidden, op wier werken en

(3) Psalm 12. 26.

(4) Werken der Apostelen. 17, 28.

zedes Hij gestadig acht neemt. Het is geene inbeelding, maar eene onwrikbare waarheid, dat Hij ons van uit zijnen glorie-troon aanschouwt, al zien wij Hem niet. Aldus zag Hem de H. Stephanus als hij gesteenigd werd; zoo dat wij met de geestelijke bruid zeer wel mogen zegen: *Zie, Hij staat achter den muur, Hij ziet door de vensters, en loert door de traliën.* (1)

De vierde wijze bestaat enkel in de verbeelding, als wij ons door de gedachte den menschgeworden Zaligmaker voor oogen stellen, even alsof Hij bij ons tegenwoordig ware, op dezelfde wijze, gelijk wij gewoon zijn onze vrienden ons

(1) Cant. 2. h.

voor oogen te stellen, ja ook te zeggen: het schijnt mij toe, dat ik Hem dit of dat zie doen, enz. Doch indien gij in de tegenwoordigheid van het H. Sacrament zijt, zoo is het geene enkele verbeelding meer, maar eene ware dadelijke tegenwoordigheid. Want de gedaanten van het H. Sacrament zijn als een doorschijnend doek, door hetwelk onze Zaligmaker ons aanschouwt, al zien wij Hem niet.

Gij zult dan een dezer middelen gebruiken, om uwe ziel voor het gebed in Gods tegenwoordigheid te stellen. Gij behoeft die niet alle te zamen in het werk te stellen; maar slechts een voor een, zonder

daarbij te lang te blijven ver-
toeven.

III. Hoofdstuk.

*Over het aanroepen van Gods
hulp; tweede deel der
voorbereiding.*

Men roept Gods hulp aldus
aan: nadat gij uwe ziel in
Gods tegenwoordigheid gesteld
hebt, werp haar dan met groo-
ten eerbied voor Hem neder, en
beken haar onwaardig, om voor
zoo eene vehevene Majesteit te
verschijnen. Maar wetende, dat
dit Gods wil is zoo verzoek
Hem zijne hulp, om Hem naar
eisch te dienen en te aanbidden.
Gij moogt, indien gij wilt, eeni-
ge korte en vurige schietgebed-
jes daartoe gebruiken, zoo als

zijn de volgende uit Davids psalmen: *Verwerp mij niet, o mijn God! van uw aangezicht, of neem uwen H. Geest van mij niet weg. Toon uw aanschijn aan uwe dienstmaagd, en ik zal de wonderheden uwer wet aanschouwen. Geef mij verstand, en ik zal uwe wet onderzoeken, en ze uit ganscher harte bewaren. Ik ben uwe dienstmaagd, geef mij uwen geest, of dergelijke.* Het zal u ook dienstig wezen daarbij te voegen de aanroeping van uwen heiligen Engel en van de heilige godvruchtige menschen, die omtrent het geheim geweest zijn, hetwelk gij gaat overdenken, als bij voorbeeld, in het overwegen van den dood onzes Hee-

re
pe
H
da
na
he
ge
u
Er
eig
de
fel
pe

V

re

ren, zult gij voordeelig aanroepen de heilige Moeder Gods den H. Joannes, de H. Maria Magdalena en den goeden moordenaar, opdat dezelfde genegenheden en inwendige bewegingen, die zij aldaar ontvingen, u mogen medegedeeld worden. En in de overdenking van uwen eigen dood, kunt gij uwen goeden Engel, die daar buiten twijfel aanwezig zal zijn, aanroepen, enz.

IV. Hoofdstuk.

*Voorstelling van de geheimenis,
welke men wil gaan overden-
ken; derde deel der
voorbereiding.*

Er is nog eene derde voorbereiding, die in sommige medi-

tatiën of overwegingen dienstig kan zijn, en welke men noemen kan *inwendige verbetering*. Dit is niets anders, dan dat men in zijne gedachten als afschildert de geheimenis, welke men wil overdenken, eveneens alsof men bij de gebeurtenis zelf tegenwoordig ware. Bij voorbeeld, willende de kruisiging van uwen Zaligmaker overwegen, zult gij u inbeelden, dat gij als op den Calvarieberg zijt, en aldaar al zijne woorden en werken aanschouwt. Of, wat hetzelfde is, gij zult denken, dat uw Zaligmaker, op de plaats zelve, waar gij zijt gekruisigd wordt, en dit op dezelfde wijs, gelijk het de heilige Evangelisten beschrijven.

Gij kunt hetzelfde onderhouden in het overdenken van den dood, van de hel, en zoo voorts van de andere waarheden, die zichtbaar en tastelijk zijn. Maar wat aangaat de waarheden, die met de zinnen niet gevat kunnen worden, als van Gods grootheid, enz., daar komt dusdanige verbeelding geenszins te pas. Het is wel waar, dat men onze overdenkingen door eenige gelijkenissen mag voorthelpen; maar die zijn hier niet ligt te vinden, en die in den beginne door gemakkelijke wegen moeten bestuurd worden.

Deze verbeelding dient, om ons verstand als te kluisteren, omdat het in de voorgenomen overweging zou overblijven, en

niet van het eene stuk tot het andere over en weder loopen.

Sommige zeggen echter, dat het beter ware zich die geheimenissen maar door een enkel gezigt van het geloof en van het verstand voor te stellen. Ik loochen dit ook niet; want de werkingen van den geest zijn van meerdere waardigheid en verdiensten, dan de werkingen van de enkele inbeelding of verbeeldende kracht; maar de beginnenden kunnen zoo spoedig zoo ver niet geraken; en daarom raad ik u, o Philothea! dat gij in deze laagte, die ik u aanwijs, liever wat zoudt verblijven, tot dat God u hooger verheft.

V. Hoofdstuk.

*Over de bemerkingen, die het
tweede deel der overweging
uitmaken.*

Na de verbeelding volgt de werking van het verstand: en dit is eigenlijk de overweging of de overdenking door welke wij worden bewogen tot de liefde van God en van de goddelijke zaken; welke liefde eigenlijk het verschil maakt tusschen overwegen en studeren, of aandachtig overdenken, daar de studie geen ander oogwit heeft dan de zaak te vatten, om geleerd en onderwezen te worden.

Daar uw verstand aldus opgesloten licht binnen de palen der voornoemde overwegingen, zult gij eenige bemerkingen

daarop beginnen te maken, gelijk wij u in het eerste deel, IX hoofdstuk en de volgende voorgesteld hebben. Indien uwe ziel in de overdenking smaak vindt, zult gij daarbij blijven, zonder verder te gaan, volgende daarin de bijen, die van de bloem niet scheiden, zoolang als zij er honig in vinden; maar indien gij in die of deze bemerkingen zoo grooten smaak niet vindt, zult gij tot eene andere overgaan; doch wees hierin niet te haastig, want sommige waarheden willen eerst overdacht zijn, eer men er smaak in vindt.

VI. Hoofdstuk.

Over de goede begeerte en vaste voornemens die het derde deel der overweging zijn.

Die levende overdenking van de waarheid, brengt heilige bewegingen in den wil en in de ziel voort; bij voorbeeld, liefde tot God en tot zijnen evennaaste, verlangen tot den Hemel, en tot de eeuwige glorie, ijver tot de zaligheid der zielen, of tot het navolgen van het leven onzes Zaligmakers, medelijden, verwondering, vreugd, vrees van God te mishagen, schrik voor het oordeel en voor de hel, haat tegen de zonden, vertrouwen op Gods barmhartigheid, schaamte over ons ongeregeld voorgaand leven, enz. In de be-

weging en goede betrachtingen moet onze geest zoo lang verblijven als het hem mogelijk is. Om hierin nog meer vootgeholpen te worden, kunt gij de godvruchtige boeken lezen, die deze waarheden grondig verhandelen.

Gij moet nogtans niet al te lang in deze enkele beweging verblijven; maar gij moet er eenige verzuchtingen en voornemens tot verbetering uws levens bijvoegen. Bij voorbeeld de eerste woorden, die Christus, onze Zaligmaker, aan het kruis gesproken heeft, zullen buiten twijfel uwe ziel bewegen, om ook uwe vijanden te vergeven, en die uit er harte te beminnen; dit is te weinig, indien gij daar geene bijzondere voornemens

bij voegt; bij voorbeeld op deze wijze: welaan dan, ik zal mij in het vervolg niet meer storen over de spijtige woorden, die dezen of genen tegen mij spreken, noch ook over deze of die verachting, die mij van deze en die wordt aangedaan; integendeel, dit en dat zal ik doen, om hen te overwinnen en te verzoenen. Hierdoor, Philothea, zult gij in korten tijd uwe gebreken verbeteren, hetgene gij door loutere overdenking in geruimen tijd niet zoudt te weeg brengen.

VII. Hoofdstuk.

Over het besluit der overweging.

Ten laatste moet men de overweging door deze drie zaken ootmoedig sluiten. Ten eer-

ste, met God te bedanken voor de goede genegenheden, die Hij ons heeft ingestort, alsook voor zijne goedheid en barmhartigheid, met dewelke Hij onze overdenking heeft gezalfd. Ten tweede, wij moeten aan God offeren zijne eigene goedheid en barmhartigheid, den dood, het bloed, de deugden en de verdiensten van zijnen Zoon, en ook te zamen onze goede verlangens en voornemens. Ten derde, wij moeten God bidden met groote vurigheid, dat Hij ons mededeele de genade en deugden van zijnen Zoon, en zijnen zegen verleene over onze goede voornemens; ten einde wij ze getrouw in het werk mogen stellen. Wij moe-

ter
lig
he
vri
toe
ge
len
geb
ik a
het
gro
zijn
kel
vige
E
zega
ruik
en z
bedi
nen,
hebl

ten ook bidden voor de heilige Kerk, voor onze geestelijke herders, voor onze ouders, vrienden en anderen, met daartoe de voorspraak van de heilige Moeder Gods, van de Engelen en van alle Gods Heiligen te gebruiken. Ten laatste zoo als ik aangeteekend heb, moet men het Onze Vader, het Wees gegroet en het Geloof lezen, als zijnde de algemeene en noodzakelijke gebeden van alle geloo- vigen.

Eindelijk, zoo als ik heb gezegd, moet men een' kleinen ruiker maken, om te sluiten, en zich daarvan door den dag bedienen. Want even als degenen, die in eenen fraaijen tuin hebben gewandeld, niet gaarne

daaruit gaan, tenzij dat zij eenige bloempjes geplukt hebben, om die mede te dragen en er door den dag aan te ruiken, zoo moet ook onze geest, die door de overdenking eenige geheimenis heeft doorwandeld, twee of drie puntjes verkiezen, waarin hij den meesten smaak heeft gevonden, om die door den geheelen dag te overdenken en daaraan op eene geestelijke wijs te ruiken. Deze moet men verkiezen ter plaatse, waar wij onze overdenking hebben gedaan, om ze daana tusschen onze andere werken te overleggen.

VIII. Hoofdstuk.

Eenige zeer nuttige onderrichtingen rakende de overweging.

Wanneer de overweging nu

geëindigd is, moet gij Philothea, uwe goede voornemens wel onthouden, en ze ten minste gedurende dien dag zorgvuldig in het werk stellen. Hierin bestaat de groote vrucht der overweging, anderzins is zij dikwijls niet alleen onvoordeelig, maar zelfs schadelijk. Want de overdachte, maar niet uitgewrochte deugden, verhoovaardigen ons dikwijls, doordien wij ons ligt laten voorstaan, dat wij zoodanig zijn, gelijk wij gedacht hebben te wezen. Wij zijn zoodanig inderdaad, als onze voornemens vast en levendig zijn; maar indien men ze niet in het werk stelt, zoo zijn zij ijdel en gevaarlijk. Wij moeten derhalve alle gelegenheden waarnemen, om

ze uit te werken. Bij voorbeeld, indien ik voorgenomen heb het gemoed van hen, die mij misdaan hebben, door zachtaardigheid te winnen, zoo zal ik nog op dienzelfden dag hen trachten te ontmoeten, om hen door eenige groetenis of anderzins vriendelijk te bejegenen; of indien ik hen niet kan ontmoeten, zal ik ten minste trachten iets goeds van hen te zeggen en God voor hen te bidden.

Nadat gij het inwendig gebed geëindigd hebt, moet gij u wel wachten, van uw hart te zeer te verstroccijen, want alzoo zoudt gij den balsem uitstorten, dien gij door het gebed verkregen hebt. Ik wil zeggen, dat gij u, bij mogelijkheid, een weinig in

sti
za
lic
ge
de
lar
we
ma
sel
bal
her
ter
en
de
ope
sen
ook
geë
dan
ma
voo

stilte moet houden, en uw hart zachtjes van het gebed tot uwe lichamelijke werken overbrengen, om zoo lang als het kan, de goede genegenheden en verlangens, die gij in u hebt verwekt, te blijven bewaren. Iemand, die in eene schoone porseleinen kom eenige kostelijken balsem heeft ontvangen, om hem te huis te brengen, zal buiten twijfel zeer stilletjes gaan en wel voor zich zien, zonder de oogen rond te laten zwieren, opdat hij niet valle en den balsem er uitstorte; aldus moet gij ook doen, als uwe overweging geëindigd is. Wil u dadelijk alsdan niet om- of rondkeeren, maar zie eenvoudig voor u. Bij voorbeeld, indien gij iemand te

gemoet komt, dien gij moet spreken, kunt gij, of moet gij dit niet beletten; maar spreek op zoodanige wijs, dat gij zoo weinig van uwe zalving verliest als mogelijk is.

Men moet zich ook gewennen van na het gebed vlijtig tot de andere wettige oefeningen van zijnen staat over te gaan, alhoewel zij schijnen te strijden tegen de zalving, die men in het gebed heeft ontvangen, als bij voorbeeld: een advokaat, tot het pleiten van regtsgedingen; een koopman, tot zijnen koophandel; eene gehuwde vrouw, tot de pligten van haren staat en tot andere huisselijke zaken. Doch dit moet geschieden met een zoo bedaard gemoed, dat

daardoor de geest niet ontsteld worde. Want daar het eene zoo wel als het andere volgens Gods wil is, zoo moet men in den geest van ootmoedigheid en godsvrucht van het eene tot het andere overgaan.

Het zal ook soms gebeuren, Philothea, dat uw geest na eene korte voorbereiding, dadelijk tot God ontstoken wordt; gij moet alsdan uwen geest in vrijheid laten, zonder hem aan al die voorbereiding te willen vasthechten: want alhoewel de bemerkingen gemeenlijk voor de begeerte en voornemens moeten gaan, moogt gij echter, indien de H. Geest u die goele begeerten voor het overdenken geeft, alsdan de overdenkingen

vrij achterlaten, mits zij tot geen ander doel moeten dienen, dan om goede begeerten te verwekken; zoo dat gij ten allen tijde die goede verlangens moet involgen, hetzij dat zij vóór of na de bedenking komen; want dat ik de overdenkingen eerst, en daarna de goede begeerten stel, is maar enkelijk om de verschillende deelen van het gebed te onderscheiden. Doch de algemeeneregelis, dat men ten allen stonde de goede begeerten moet aannemen en voorthelpen. Hetzelfde versta ik ook van de goede bewegingen tot dankzeggingen, tot opofferen, tot bidden, enz. Echter is het goed, dat men daarna aan de overdenking plaats geeft. Maar wat de goede

vo
m
te
gi
te
di
w
zo
gr
be

de
vo
ke
to
to
in
vo
to
to
da

voornemens betreft, die moet men maken na de goede begeerten, aan het einde der overweging, een weinig voor het sluiten. Want, indien wij ons vóór dien tijd die bijzondere zaken wilden voor oogen gaan stellen, zouden wij gevaar loopen van groote verstrooijingen te hebben.

Het is ook nuttig tusschen de bewegingen, verlangens en voornemens, eenige zamenspraken te gebruiken, met ons nu tot God, dan tot de Engelen en tot de personen te keeren, die in de geheimenis ons worden voor oogen gesteld; even zoo tot de Heiligen, tot ons zelve, tot ons eigen hart, tot de zondaren, ja zelfs tot de onredelij-

ke en onbezielde schepselen, gelijk wij zien, dat David in zijne Psalmen, en andere Heiligen somtijds hebben gedaan.

IX. Hoofdstuk.

Van de dorheden des geestes, die ons soms in de overweging overkomen.

Zoo het gebeurt, Philothea, dat gij noch smaak, noch troost in de overweging vindt, zoo bid ik u, dat gij daarom den moed niet verloren geeft, maar bid alsdan mondelijk, ween voor den Heer, en belijd uwe onwaardigheid. Smeek Hem om hulp, doe uwe klagt aan Jesus, kus eerbiedig zijn beeld en spreek Hem aan met deze woorden van Jacob: *Heer! ik zal u niet laten gaan alvorens gij mij geze-*

gend hebt. (1) Of wel met de woorden van de Cananeesche vrouw, *het is waar, o Heer!* (dat ik maar een hond ben) *maar de hondjes eten ook van de brokkelingen, die van hun meesters tafel vallen.* (2)

Gij kunt ook een boek in de hand nemen, en daarin met aandacht blijven lezen, tot dat uw geest wordt opgewekt. Moedig u ook aan door uitwendige godsvrucht, namelijk als gij alleen zijt, met u, bij voorbeeld, plat ter aarde te werpen, uwe armen kruiswijs op uwe borst te leggen of een beeld van Christus, hangende aan het kruis, te omhelzen. Indien gij dan nog

(1) Gen. 32. 26

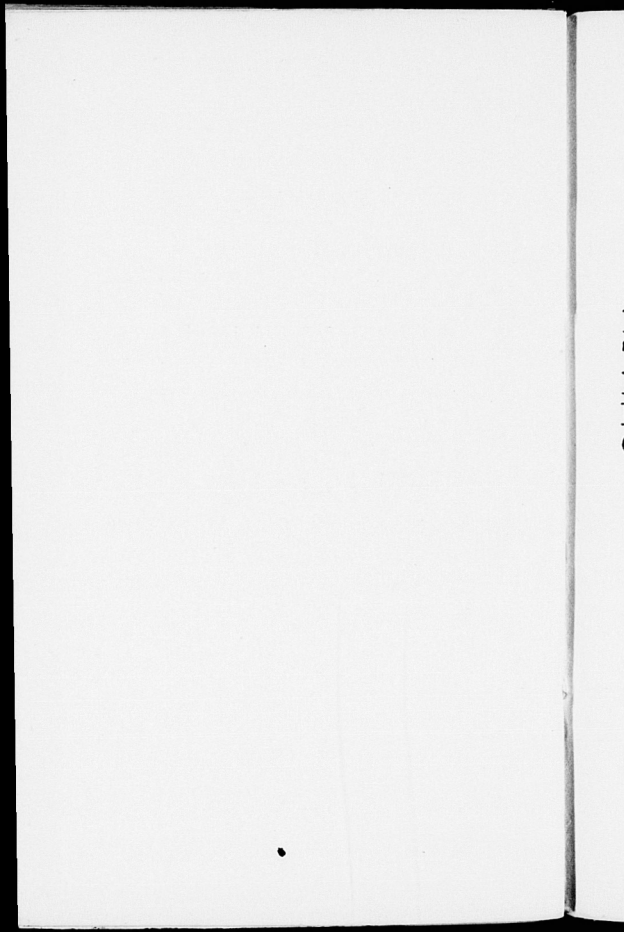
(2) Matth. 13. 27.

niet vertroost wordt, ontstel u daarom niet over uwe groote dorheid, maar blijf u godvruchtig voor Gods aanschijn houden.

Hoe menige hovelingen verschijnen er niet meer dan honderdmaal op een jaar in het vertrek van hunnen vorst, zonder hoop nogtans van hem eens te spreken; maar alleenlijk om van hem gezien te worden en hem hunnen schuldigen pligt te bewijzen! Alzoo moeten wij ook, beminde Philothea, tot het heilig gebed komen, enkelijk om aan onzen schuldigen pligt te voldoen, en onze getrouwheid aan God daardoor te beuigen. Indien het God belieft tot ons te spreken, en door inwendige inspraken te vertroos-

ten, zal zulks ons buiten twijfel een groot nut zijn ; maar indien het Hem niet belieft ons deze genade te bewijzen, moeten wij daarom zijne tegenwoordigheid niet verlaten, maar ons met vrede en geduld voor zijne barmhartigheid blijven houden, en Hij zal buiten twijfel onze volharding loonen en ons door de zoetheid des gebeds vertroosten. Maar al deed Hij zulks niet, is het dan ons nog niet een groot geluk en eene voorname eer, Philothea dat wij voor Hem mogen verschijnen en in zijne tegenwoordigheid verblijven ?

INHOUD.

	BLADZ.
Regel	5
Testament	28
Lijst der geboden.	42
Hand der kloosterlingen. .	48
Onderrichting over de me- ditatie	49

EINDE.

Kg 7217 - Q

